

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Choroby wewnętrzne	
0912/URad/WNMinOZ/ST-NST/E08			Endokrynologia	
Język wykładowy		Internal diseases		
Rok akademicki		Endocrinology		
Kierunek w zakresie		Polski		
Poziom studiów		Lekarski		
Profil studiów		Studia jednolite magisterskie		
Forma studiów		Ogólnoakademicki		
Semestr/ semestry		Stacjonarne/Niestacjonarne		
		IX zimowy		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł E: Nauki kliniczne niezabiegowe		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Ćwiczenia kliniczne	20 h	2 ECTS
		Seminarium	10 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		1 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		2 ECTS
Forma nauczania ⁴		Zajęcia realizowane w szpitalu		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów. .		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Lek. med. Ewa Pawlik-Rak		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		e.pawlik-rak@uthrad.pl		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	1. Zapoznanie z schorzeniami układu endokrynologicznego, zaburzeniami metabolicznymi i cukrzycą, podstawami diagnostyki i zasadami leczenia.
Treści programowe: Ćwiczenia kliniczne	<p>Ćwiczenia kliniczne: 20 h prowadzonych jako 5 spotkań po 4 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cukrzyca: objawy, diagnostyka i klasyfikacja. Zasady leczenia cukrzycy typu 1, jej monitorowania i kryteria wyrównania cukrzycy. Zasady leczenia cukrzycy typu 2. 2. Stany nagłe w cukrzycy. Diagnostyka chorób tarczycy. Wole obojętne, niedoczynność tarczycy. Nowotwory tarczycy. Cukrzyca: zaliczenie testowe. 3. Choroby przebiegające z nadczynnością tarczycy. Fizjologia gospodarki wapniowo-fosforanowej. Choroby przytarczyc. Choroby tarczycy i przytarczyc: zaliczenie testowe. 4. Stany nagłe w endokrynologii. Nadczynność kory nadnerczy: zespół Cushinga, zespół Conna. 5. Choroby rdzenia nadnerczy: guz chromochłonny. Niedoczynność kory nadnerczy: choroba Addisona. Nadnercza, stany nagłe: zaliczenie testowe. <p>Fizjologia podwzgórza i przysadki mózgowej. Testy diagnostyczne w chorobach podwzgórza i przysadki mózgowej. Choroby podwzgórza i przysadki mózgowej. Przysadka mózgowa: zaliczenie testowe.</p> <p>Podsumowanie zajęć. Ocena umiejętności i kompetencji w zakresie zwartych w Sylabusie efektów kształcenia. Zaliczenie przedmiotu.</p>
Treści programowe: Seminarium	<p>Seminarium: 10 h prowadzonych jako 5 spotkań po 2 h.</p> <p>Seminaria są integralnie związane z ćwiczeniami klinicznymi i stanowią wstęp teoretyczny do ćwiczeń praktycznych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cukrzyca. 2. Tarczyca: nadczynność, niedoczynność. Przytarczycy. 3. Nadnercza. 4. Gonady. 5. Przysadka mózgowa. Podsumowanie zajęć.
Metody dydaktyczne:⁶	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia kliniczne <ul style="list-style-type: none"> • Badanie pacjentów, analizowanie historii chorób, wyników badań. • Omówienie terapii i jej celów. • Planowanie terapii. • Rokowania u pacjentów hospitalizowanych w Oddziale. • Praktyczne wykorzystanie wiedzy zdobytej na zajęciach (seminaria) 2. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Metoda okrągłego stołu (swobodna dyskusja). • Metoda stolików eksperckich. • Projekty przygotowane przez studentów w ciągu semestru. • Analiza przypadków • Dyskusja panelowa. • Dyskusja seminaryjna 3. Praca samodzielna <ul style="list-style-type: none"> • Analiza literatury, studiowanie przypadków. • Przygotowanie projektów.

<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</p> <p>1. Ćwiczenia kliniczne</p> <p>Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej z ćwiczeń jest przygotowanie studenta do odbywania ćwiczeń z zakresu materiału wg zagadnień zawartych w sylabusie w oparciu o podaną literaturę podstawową i uzupełniającą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W okresie 5 tygodni ćwiczeń przeprowadzane są 4 testy z zakresu materiału omawianego na wcześniejszych zajęciach, wg zawartego w sylabusie harmonogramu ćwiczeń. Z każdego testu student może otrzymać maksymalnie 15 punktów. Łącznie student może otrzymać maksymalnie 60 punktów z 4 obowiązujących testów (4 x 15 pkt.). Uzyskane z testów punkty są składowymi oceny końcowej z wiedzy studenta. • Nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach jest równoważna z zerową ilością punktów z testu. • W przypadku usprawiedliwionej lub nieusprawiedliwionej nieobecności zaliczenie testu możliwe jest w terminie wyznaczonym przez prowadzącego ćwiczenia. • Posiadanie podczas sprawdzianów i repetytoriów jakiegokolwiek urządzenia służącego do przekazywania informacji lub korzystanie z materiałów dydaktycznych czy z pomocy innych studentów jest równoznaczne z uzyskaniem zerowej liczby punktów <p>2. Seminarium</p> <p>Student na seminaria przychodzi przygotowany z zakresu materiału wg zagadnień zawartych w sylabusie, w oparciu o podaną literaturę podstawową i uzupełniającą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podczas seminarium student może być proszony o ustną odpowiedź na temat poruszany podczas seminarium (odpowiedź punktowana max. 1 punkt. • Student może też uzyskać dodatkowy 1 punkt za aktywność w czasie seminarium (odpowiedź ustna). • Łączna maksymalna ilość punktów za aktywność we wszystkich seminariach to 6 punktów (6 x 1 punkt) Uzyskane w ten sposób punkty są brane pod uwagę przy ocenie końcowej z wiedzy studenta. <p>3. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.</p> <p>Składowe zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiedza-testy (4 testy w trakcie zajęć) (60%- składowe z oceny końcowej) - maksymalnie 60 punktów. • Umiejętności- arkusz obserwacyjny (30%- składowe z oceny końcowej) - maksymalnie 30 punktów. • Kompetencje - arkusz obserwacyjny (10%- składowe z oceny końcowej) - maksymalnie 10 punktów.
<p>Sposób obliczania oceny końcowej:</p>	<p>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu.</p> <p>Skala ocen dla poszczególnych form zajęć uwzględnianych w obliczeniu oceny dokładnej.</p> <p>1. Ćwiczenia kliniczne i seminarium</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3,0 (dostateczny) – 60-69 pkt. • 3,5 (dostateczny plus) – 70-75 pkt. • 4,0 (dobry) – 76-84 pkt. • 4,5 (dobry plus) – 85-90 pkt. • 5,0 (bardzo dobry) – 91-100 pkt.

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi / (K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	<i>Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do:</i> <i>a) najczęstszych chorób układu wydzielania wewnętrznego u dorosłych, w tym: chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, chorób jajników i jąder, guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego: hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii;</i> <i>b) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodniemu, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy w przebiegu ostrych powikłań cukrzycy.</i>	<i>E.W7.4 E.W7.9 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Test pisemny.</i>
U1	<i>Przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym.</i>	<i>E.U1 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U2	<i>Przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego.</i>	<i>E.U3 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U3	<i>Ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta.</i>	<i>E.U7 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U4	<i>Przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci.</i>	<i>E.U12 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U5	<i>Ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta.</i>	<i>E.U13 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U6	<i>Rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia.</i>	<i>E.U14 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U7	<i>Planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne.</i>	<i>E.U16 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U8	<i>Interpretuje wyniki badań laboratoryjnych i identyfikuje przyczyny odchyleń od normy.</i>	<i>E.U24 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U9	<i>Wykonuje podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym:</i> <i>a) pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego;</i> <i>b) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi.</i>	<i>E.U29.1 E.U29.9 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
U10	<i>Planuje konsultacje specjalistyczne.</i>	<i>E.U32 +++</i>	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
U11	<i>Prowadzi dokumentację medyczną pacjenta.</i>	<i>E.U38</i> +++	<i>Ćwiczenia kliniczne</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Arkusz obserwacyjny, test praktyczny.</i>
K1	<i>Przestrzega zasad związanych z prawami pacjenta.</i>	<i>K.K3</i> +++	<i>Ćwiczenia kliniczne Seminarium</i>	<i>Ocena ustana</i>	<i>Arkusz obserwacyjny.</i>
K2	<i>Przygotowuje się do poszczególnych zajęć.</i>	<i>K.K7</i> +++	<i>Ćwiczenia kliniczne Seminarium</i>	<i>Ocena ustana</i>	<i>Arkusz obserwacyjny.</i>
K3	<i>Aktywnie uczestniczy w zajęciach i współpracuje w grupie.</i>	<i>K.K9</i> +++	<i>Ćwiczenia kliniczne Seminarium</i>	<i>Ocena ustana</i>	<i>Arkusz obserwacyjny.</i>
K4	<i>Komunikuje się w interdyscyplinarnym zespole medycznym (w tym z użyciem protokołów ATMIST, RSVP, SBAR)</i>	<i>K.K14</i> +++	<i>Ćwiczenia kliniczne Seminarium</i>	<i>Ocena ustana</i>	<i>Arkusz obserwacyjny.</i>

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Bolanowski M., Kuliczowska-Płaksej J. (red.). 2019. *Endokrynologia w praktyce klinicznej: podręcznik dla studentów*. Wrocław: Uniwersytet Medyczny.
2. Syrenicz A. (red.). 2017. *Zarys endokrynologii klinicznej*. Szczecin: Pomorski Uniwersytet Medyczny
3. Szczeklik A. 2013. *Choroby wewnętrzne: na podstawie Interny Szczeklika*. Kraków: Medycyna Praktyczna.
4. Szczeklik A. 2021. *Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych*. Kraków: Medycyna Praktyczna.

Literatura uzupełniająca

1. Pyrżak B., Walczak M. 2019. *Endokrynologia wieku rozwojowego* Warszawa: PZWL

Inne pomoce naukowe

1. Rzutnik multimedialny, laptop.
2. Sprzęt jednorazowego użytku, rękawiczki (np. bezpudrowe rękawice winylowe).

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ćwiczeniach klinicznych	-	-	20 h
Udział w seminarium			10 h
Udział w konsultacjach	5 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	25 h	-
Summaryczne obciążenie pracą studenta	5 h/ 0,2 ECTS	25 h/ 0,8 ECTS	30 h/ 1,0 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS ¹⁰		

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych.